

UTLÅTANDE OM SERVICEBESKRIVNINGEN I SERVICEAVTALET FÖR FÖRBINDELSEBÅTS- TRAFIKEN I SIBBO SKÄRGÅRD ÅREN 2025–2040

En levande skärgård kräver ett fungerande transportnät. Ett långvarigt transportavtal tryggar skärgårdsbornas med fleras möjligheter att bo, röra sig och vistas i skärgården.

Lagen om främjande av skärgårdens utveckling (494/1981) håller på att uppdateras. Detta kan skapa behov att göra ändringar i servicebeskrivningen gällande serviceavtalet för förbindelsebåttrafiken i Sibbo skärgård åren 2025–2040, till exempel för den fasta bosättnings och fritidsbosättnings del.

Servicens centrala innehåll

I den allmänna delen i servicebeskrivningen konstateras att en fungerande förbindelsetrafik är en grundförutsättning för att skärgårdsborna ska kunna bo, få sin utkomst och uträtta sina ärenden och främjar också turismnäringen i skärgården. Till detta kunde tilläggas, att en fungerande förbindelsefartygstrafik är viktig också för sommargäster och andra personer som rör sig i skärgården. Trafiken förenar de vidsträckta skärgårdsområdena med kommunens fastlandsområden.

Skötseln av trafiken

I servicebeskrivningen fastställs att förbindelsefartygsservicen skall möjliggöra person- och fordonstransporter samt godstransporter året runt. I detta sammanhang kan konstateras att det inte finns något vägnät i skärgården i Sibbo, endast stigar och mindre vägar på större holmar. Något behov för biltransporter finns inte, men nog för mindre fordon (fyrhjulingar, snöskotrar).

Meningen att trafikanten ska sträva till att göra det möjligt för skärgårdsborna att röra sig självständigt på privata isvägar sen havet har frusit till kräver en tydligare formulering. Åläggs trafikanten att planera sina rutter på sådant sätt att de inte söndrar de privata isvägarna?

Godstransporter och till dem anslutande lastnings- och lossningsfunktioner

Meningen "Till servicen hör kundernas frakttransporter inom ramen för tidtabellen, fartygets kapacitet och tekniska egenskaper" berättar knappt någonting om fraktservicen och dess omfattning. Det skulle vara viktigt att passagerarna också i fortsättningen kunde ta med sig mer än enbart handbagage ombord på förbindelsebåten och att förbindelsebåten också skulle sköta mindre varutransporter, till exempel matbeställningar från närbutiken.

Tidtabellen borde planeras på ett sådant sätt att tillräckligt med tid reserveras för att lasta och lossa lasten.

Skötsel och underhåll av stränder

Till skötseln och underhållet av stränderna hör att övervaka statsägda förbindelsbryggor på ruttområdet. De av staten ägda och kommunen underhållna förbindelsebryggor som hör till förbindelsebåtens transportnät är följande: bryggor på Simsalö, Söderkullalandet, Norrkullalandet (västra), Kamsholmen och Stora Svedjeholmen. Härtill statsägda förbindelsebryggor i hamnarna i Gumbostrand, Kalkstrand och Spjutsund. Vad ingår i underhåll och skötsel? Detta måste uttryckas klarare.

Fordon

Fartygskraven i skärgårdstrafiken bör hållas på en realistisk nivå och ställas i relation till skärgårdstrafikens omfattning och behov.

Kundservicen

I servicebeskrivningen fastställs att de huvudsakliga servicespråken är finska, svenska och engelska. De personer som arbetar inom kundtjänsten och på förbindelsebåten bör således ge service på båda inhemska språken. Detta får inte glömmas bort i samband med att anskaffningen görs.

Utöver internetsidor och informationstavlor skulle det vara önskvärt att trafikanten upprätthåller ett adresssystem, via vilket med hjälp av textmeddelanden informeras om ändringar i tidtabellen till de passagerare som är intresserade av en sådan service.

Uppgörande av tidtabeller och information om dem

Kommunen anser det viktigt, att serviceproducenten ordnar möten med de personer som rör sig på ruttområdet för att gemensamt planera tidtabellshelheter, fastän trafikanten och passagerarna håller kontinuerligt kontakt i tidtabellsfrågor och de dagliga turerna är få, vilket närmast beror av begränsade ekonomiska resurser.

Tidtabellerna bör vara tydliga och lätta att läsa.

Servicenivån på Sibborutten

I servicebeskrivningen nämns antalet stadigvarande personer per holme men inte förbindelsebåtens rutten. Av fölgebrevet och de preliminära tidtabellerna framgår att rutten från hamnen i Kalkstrand till östra Norrkullalandet kommer att upphöra. Detta innebär att servicenivån sjunker märkbart i skärgården. Kommuninvånarna kan inte längre ta sig med förbindelsebåten till rekreationsområdet på Norrkullalandet, där ett flertal badstränder erbjuder också personer som inte äger en båt en möjlighet att vistas i skärgården. Verksamhetsförutsättningarna på Norrkullalandet försämras.

Befolkningssiffran i skärgården är för hög i servicebeskrivningen. Enligt Statistikcentralens uppgifter bodde 68 personer i de västra och mellersta delarna av Sibbo skärgård i slutet av år 2023.

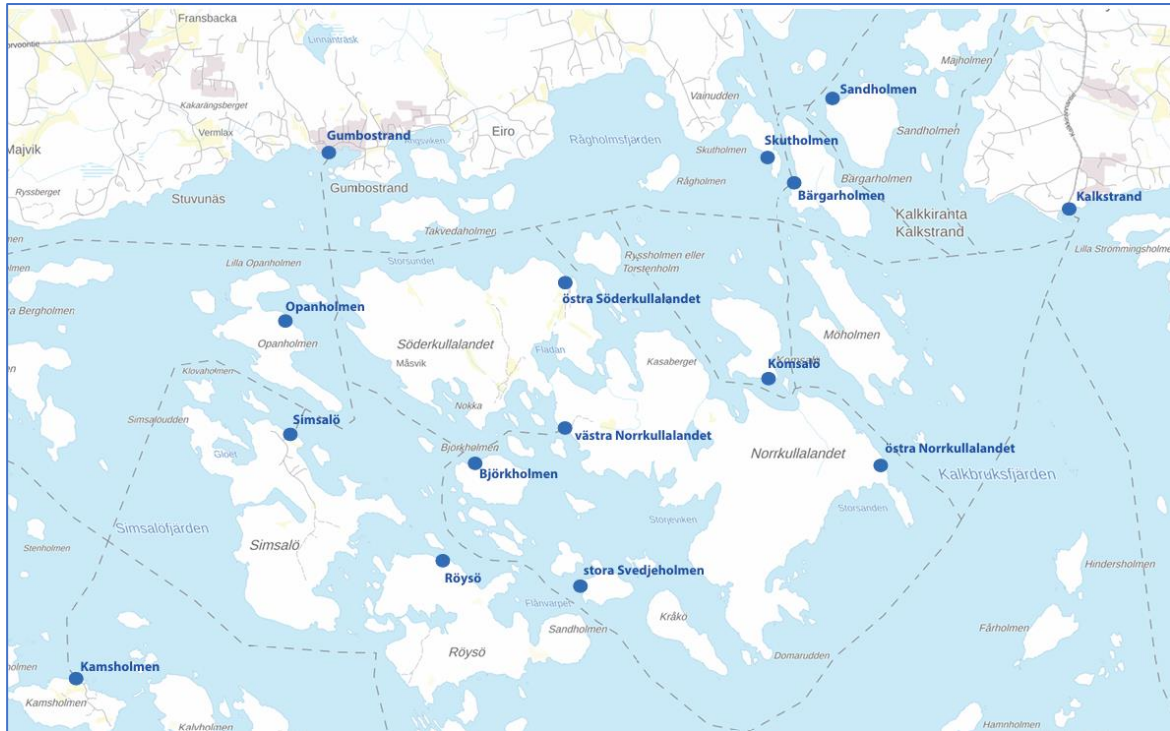
Enligt kommunen är det ytterst viktigt att transportnätet utvecklas i skärgården och kommunen önskar av denna orsak att NTM-centralen också skulle kartlägga passagerarnas transportbehov.

Av handlingarna framgår inte hur bindande de bifogade tidtabellerna är. Beträffande tidtabellen skulle det vara önskvärt att turerna gick tätare mitt på dagen så att de invånare som åker med förbindelsebåten för att uträtta ärenden inte behövde bege sig hemifrån före klockan 7 på morgonen för att återvända först efter klockan 16 eller 17 på eftermiddagen (de så kallade skolskjutsturerna bör inte bortlämnas). Skärgårdsborna önskar att från Gumbostrand till Simsalö skulle avgå en tur också på söndagsmorgnar (inte först klockan 16). Vintertidtabellen borde under veckosluten vara flexibel vad gäller turerna mellan Gumbostrand och holmarna beroende på isförhållandena.

Det skulle vara viktigt att den tidigare praxisen under menförestiden fortsatte så att skärgårdsborna erbjöds en sen kvällstur två gånger per månad enligt behov eller helst varje vecka. Ifall alla passagerare inte ryms med på menföresfarkosten, borde de som bor året runt i skärgården prioriteras eller trafikanten köra flera turer, så att ingen blir utan skjuts.

Sibbo kommun anser att det är ytterst viktigt att transporten fungerar alla dagar under menförestid.

I ruttrafiken borde man överväga att uppbära avgifter. Förbindelsebåttrafikens och buss trafikens tidtabeller borde i mån av möjlighet anpassas till varandra. Ifall inte alla ryms med på förbindelsebåten, borde de som är fast bosatta på öarna ges förtur.



Trafikkarta utan rutter

LAUSUNTO SIPOON SAARISTON VUOSIEN 2025–2040 YHTEYSALUSLIIKENTEEEN PALVELUSOPIMUKSEN PALVELUKUVAUKSESTA

Elävä saaristo edellyttää toimivaa kuljetusverkkoa. Monivuotinen kuljetussopimus turvaa saaristolaisten ja ynnä muiden mahdollisuudet asua, liikkua ja oleskella saaristossa.

Laki saariston kehityksen edistämisestä (494/1981) päivitetään. Tämä voi aiheuttaa muutostarpeita Sipoon saariston yhteysalusliikenteen palvelusopimuksen palvelukuvaukseen vuosiksi 2025–2040, esimerkiksi vakituisen asutuksen ja vapaa-ajan asutuksen huomioon ottamisen osalta.

Palvelun keskeinen sisältö

Palvelukuvauksen keskeisestä sisällöstä todetaan, että toimiva yhteysalusliikenne on perusedellytys saaristolaisten asumiseen, toimeentulon ja asioinnin kannalta ja edistää myös saariston matkailuelinkeinon kehittymistä. Tähän voisi lisätä, että toimiva yhteysalusliikenne on tärkeä myös kesämökkiläisille ja muille saaristossa liikkuville. Se yhdistää laajat saaristoalueet kunnan manneralueisiin.

Liikenteen hoito

Palvelukuvauksessa määritellään, että yhteysalusliikennepalvelun tulee mahdollistaa henkilö- ja ajoneuvokuljetukset ja tavarakuljetukset ympärivuotisesti. Todettakoon, että Sipoon saaristossa ei ole tieverkostoa, ainoastaan polkuja ja suuremmilla saarilla pieniä teitä. Autojen kuljetustarpeita ei ole, mutta pienemmille kulkuneuvoille (mönkijät, moottorikelkat) on tarvetta.

Meren jäädyttyä pyritään mahdollistamaan omaehtoinen liikkuminen yksityisillä jääteillä -lause kaipaa selvennystä. Veloitetaanko liikennöitsijää suunnittelemaan reittinsä siten, etteivät ne riko yksityisiä jääteitä?

Rahdin kuljettaminen ja siihen liittyvät lastaus- ja purkutoiminnot

Palveluun kuuluu asiakkaiden rahtikuljetukset aikataulun, aluksen kapasiteetin ja aluksen teknisten ominaisuuksien puitteissa -lause ei kerro juuri mitään rahtipalveluista ja niiden laajuudesta. Olisi tärkeätä, että matkustajat voisivat myös jatkossa ottaa mukaan enemmän kuin pelkästään käsimatkatavaraa yhteysalukseen ja että yhteysalus myös hoitaisi pienehköt tavarankuljetukset, esimerkiksi ruokatilaukset lähikaupasta.

Aikataulu olisi suunniteltava siten, että lastin kuormaamiseen ja purkuun jää riittävästi aikaa.

Rantojen hoito ja ylläpito

Rantojen hoitoon ja ylläpitoon kuuluu valtion omistamien yhteysaluslaiturien isännöinti reitti-alueella. Valtion omistamat ja kunnan kunnossapitämät yhteyslaiturit, jotka kuuluvat yhteysaluksen kuljetusverkkoon, ovat seuraavat: Simsalö, Söderkullalandet, Norrkullalandet (länsi), Kamsholmen ja Stora Svedjeholmen. Lisäksi valtion omistamat yhteyslaiturit satamissa: Gumbostrandin, Kalkkirannan ja Spjutsundin satamat. Mitä sisältyy ylläpitoon, tämä kohta kaippaa selvennystä.

Kalusto

Saaristoliikenteen alusvaatimukset olisi pidettävä realistisella tasolla ja suhteutettava liikenteen tarpeisiin ja laajuuteen.

Asiakaspalvelu

Palvelukuvauksessa määritellään, että pääasialliset palvelukielet ovat suomi, ruotsi ja englanti. Asiakaspalvelussa ja yhteysaluksella toimivien henkilöiden pitää siis palvella molemmilla kotimaisilla kielillä. Tätä ei saa jättää huomiotta palvelun hankintavaiheessa.

Internet-sivujen ja ilmoitustaulujen lisäksi olisi toivottavaa, että liikennöitsijä ylläpitää osoitejärjestelmän, jonka kautta tekstiviestillä ilmoitetaan aikataulumuutoksista niille matkustajille, jotka ovat kiinnostuneet tällaisesta palvelusta.

Aikataulujen laadinta ja tiedottaminen

Kunta pitää tärkeänä, että palveluntuottaja järjestää reittialueen käyttäjille tilaisuudet, joissa suunnitellaan yhdessä aikataulukokonaisuutta, vaikkakin aikataulujen osalta liikennöitsijä ja matkustajat toimivat jatkuvassa vuorovaikutuksessa ja rajallisista taloudellisista resursseista johtuen päivittäiset vuorot ovat harvat.

Aikataulujen tulee olla selkeät ja helposti luettavissa.

Sipoon reitin palvelutaso

Palvelukuvauksessa mainitaan vakituisesti asuttavien määrä saarittain, muttei yhteysaluksen reittejä. Saatekirjeestä ja alustavista aikatauluista ilmenee, että Kalkkirannan sataman ja itäisen Norrkullalandetin välinen reitti lakkaa. Tämä merkitsee, että palvelutaso laskee merkittävästi saaristossa. Kunnan asukkaat eivät enää pääse yhteysaluksella Norrkullalandetin virkistys-alueeseen, jossa useat hiekkarannat tarjoavat myös veneettömälle mahdollisuuden oleskella saaristossa. Toimintaedellytykset heikkenevät Norrkullalandetissa.

Saariston väkiluku on liian suuri palvelukuvauksessa. Tilastokeskuksen tietojen mukaan Sipoon saariston länsi- ja keskiosissa asui 68 henkilöä vuoden 2023 lopussa.

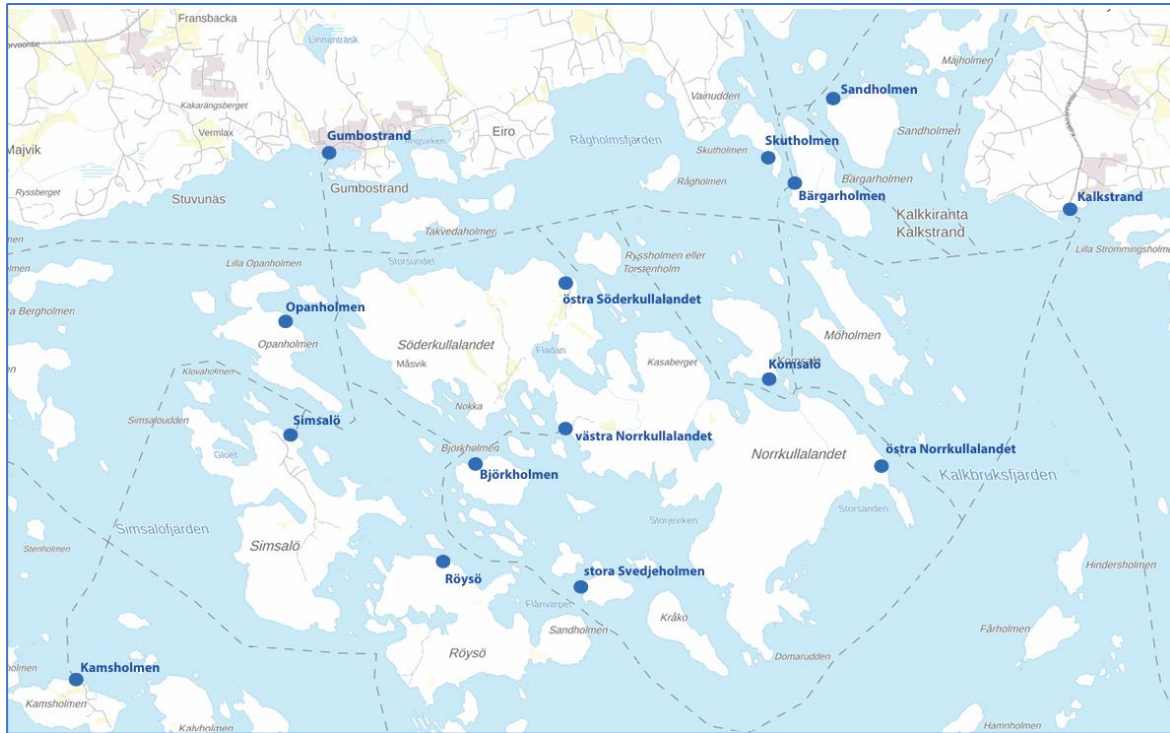
Kunnan mielestä on erityisen tärkeätä, että kuljetusverkko kehitetään saaristossa ja kunta toivoo tästä syystä, että ELY-keskus myös kartoittaisi matkustajien kuljetustarpeita.

Asiakirjoista ei ilmene kuinka sitovat liitteenä olevat aikataulut ovat. Aikataulun osalta olisi toivottava, että asiointimatkoja varten olisi tiheämpi vuoroyhteys keskellä päivää, jotta asukkaat eivät joutuisi lähtemään kotoa ennen klo 7 aamulla palatakseen vasta klo 16 tai 17 jälkeen (niin kutsuttuja koulukyytejä ei saa jättää pois). Saaristolaiset toivovat, että Gumbostrandista kulkisi vuoro Simsalöhen myös sunnuntaiaamuisin (eikä vasta klo 16). Viikonloppuisin talviaikataulun pitäisi olla joustava Gumbostrandin ja saarten välisten vuorojen osalta jääolosuhteista johtuen.

Kelirikkoaikoina olisi tärkeätä, että aiempi käytäntö jatkuisi siten, että saaristolaisille tarjottaisiin myöhäinen iltavuoro kaksi kertaa kuukaudessa tarpeen mukaan tai mieluiten joka viikko. Mikäli kaikki matkustajat eivät mahdu mukaan kelirikkoalukseen, saaristossa ympäri vuoden asuvat olisivat etusijalla tai liikennöitsijän pitäisi ajaa useampia vuoroja, jottei kukaan jää ilman kyytiä.

Sipoon kunta pitää erittäin tärkeänä, että kuljetus toimii kaikkina päivinä kelirikkoaikoina.

Reittiliikenteen maksujen perimistä olisi harkittava. Yhteysalusliikenteen ja bussiliikenteen aikataulut olisi mahdollisuuksien mukaan yhteensovittava. Mikäli kaikki eivät mahdu alukseen, tulisi suosia saarilla vakituisesti asuvia.



Liikennekartta ilman reittejä